DZIENNIK URZĘDOWY

C. i K. KOMENDY OBWODOWEJ w OPATOWIE.

Prenumerata kwartalnie 3 korony, Numer pojedyńczy 10 halerzy. **Nr. 19.** Opatów, dnia 1. października 1916.

E. Nr. 892 Res.

1.

Najwyższe odznaczenie.

Jego ces. i król. Apostolska Mość raczył najmiłościwiej udzielić w uznaniu znakomitej służby w szczególnem poruczeniu C. i k. obwodowemu inspektorowi szkół w Opatowie Wacławowi Zajączkowskiemu: złoty Krzyż zasługi z koroną na wstędze medalu waleczności.

2.

Rozporządzenie

Naczelnego Wodza armii z 18. sierpnia 1916, Nr. 64 Dz. rozp., dotyczące ordynacyi miejskiej dla miast Kielc, Lublina, Piotrkowa i Radomia.

§ 1.

Zakres działania rozporządzenia.

Niniejsza ordynacya miejska obowiązuje dla miast: Kielce, Lublin, Piotrków i Radom.

Jeneral-Gubernatorstwo może zastosować to rozporządzenie także do innych miast.

Każde z tych miast tworzy odrędną gminę miejską.

§ 2.

Obszar miasta.

Jeżeli obszar miasta nie jest identyczny z obszarem gminy. oznaczy się go w drodze rozporządzenia Jeneral-Gubernatorstwa.

Jenerał Gubernatorstwo może wyłączyć części wiejskie z obszaru miasta lub rozciągnąć obszar miasta na części innych gmin.

Części gmin, pozostałe po odgraniczeniu obszaru miasta, połączy Jenerał-Gubernatorstwo z innemi gminami lub uzna je jako samoistne gminy.

Przed decyzyą w myśl tego paragrafu należy przesłuchać reprezentacye interesowanych gmin oraz mężów zaufania tych mieszkańców, których posiadłości gruntowe lub przedsiębiorstwa gospodarskie są przez rozgraniczenie dotknięte.

Ograniczenia publiczno-prawne co do wolności rozporządzania gruntami ukazowymi są uchylone z chwilą, gdy grunta te włączono do obszaru miasta.

§ 3.

Członkowie gminy.

Członkiem gminy miejskiej jest każdy, kto posiada przynależność państwową w Królestwie Polskiem i jest osiadły w obrębie miasta.

Osoby należące do austryacko-węgierskiej lub jednej ze sprzymierzonych sił zbrojnych, tudzież funkcyonaryusze austryacko-węgierskiego Zarządu wojskowego, którzy mają swą siedzibę urzędową w obrębie miasta a nie są członkami gminy, uwolnieni są od wszelkich ciężarów gminnych.

§ 4.

Reprezentacya miejska [Rada miejska].

Gminę miejską reprezentuje Rada miejska.

Rada miejska składa się w miastach z ludnością do osiemdziesięciu tysięcy mieszkańców z pięćdziesięciu, w miastach z ludnością wyżej osiemdziesięciu tysięcy mieszkańców z sześćdziesięciu radnych. Radnych miejskich wybierają członkowie gminy według postanowień tego rozporządzenia i osobnych ordynacyi wyborczych.

§ 5.

Zarząd miejski (Magistrat).

Gminą miejską zarządza Magistrat.

Magistrat składa się z prezydenta miasta, dwóch wiceprezydentów i w miastach z ludnością do osiemdziesięciu tysięcy mieszkańców z sześciu, w miastach z ludnością wyżej osiemdziesięciu tysięcy mieszkańców, z ośmiu rajców. Członków Magistratu wybiera Rada miejska. Prezydentem miasta lub wiceprezydentem może być wybrany, kto jest wybieralnym w jednem z miast Polski, rajcą zaś, kto jest wybieralny w odnośnem mieście.

Wybór prezydenta miasta i wyceprezydentów podlega zatwierdzieniu Jenerał-Gubernatorstwa.

Prezydent miasta — a w razie przeszkody z jego strony najsamprzód pierwszy, potem drugi wyceprezydent — jest kierownikiem Magistratu i przewodniczącym Rady miejskiej

§ 6.

Zakres działania Rady miejskiej.

Zakres działania Rady miejskiej obejmuje pieczę nad gospodarskimi zdrowotnymi i kulturalnymi interesami gminy — a więc w szczególności: zarząd własnego majątku, ochronę i rozwój handlu i życia gospodarskiego, zaopatrzenie ludności w środki żywności i potrzebne artykuły codziennego użytku, sprawy targowe, budownictwo miejskie, urządzanie i utrzymywanie dróg i środków komunikacyjnych, zaopatrzenie we wodę, zakłady dla oświetlenia i odprowadzania nieczystości, asancyę, urządzanie i utrzymanie szpitali, nadzór nad zdrowotnością, sprawy ubogich, popieranie oświaty ludowej i t. d., łącznie z wykonywaniem policyi miejscowej we wszystkich tych sprawach.

Rada miejska musi w swych uchwałach zachowywać istniejące ustawy, rozporządzenia Naczelnego Wodza armii i Jenerał-Gubernatorstwa oraz legalne zarządzenia c. i k. władz i komend. Pozatem uchwały reprezentacyi miejskiej powzięte w ramach jej zakresu działania, mają pełną moc prawną.

Zatwierdzenia ze strony Jenerał-Gubernatorstwa wymagają jednak uchwały dotyczące:

a) ułożenia budżetu gminnego,

b) ustalenia planów regulacyi miasta,

c) pozbycia lub obciążenia nieruchomości lub kapitałów w wartości wyżej dwudziestu tysięcy koron w ciągu roku,

d) objęcia stałego zobowiązania w wartości wyżej pięciu tysięcy koron rocznie,

e) zaprowadzenie opłat gminnych lub innych danin,

f) zastrzeżenia pewnych praw na rzecz gminy [zakłady i przedsiębiorstwa miejskie],

g) wprowadzenia regulaminu dla reprezentacyi miejskiej i zarządu miejskiego oraz unormowania stosunków służbowych organów gminnych.

Wszelkie uchwały, na mocy których powstają prawa lub obowiązki dla osób prywatnych, mają być podane do wiadomości Komendy obwodowej i będą opublikowane w sposób zwyczajem miejscowym przyjęty.

Rada miejska może nadto stawiać wnioski lub wydawać opinie we wszelkich sprawach, dotyczących interesów gminy miejskiej — choćby sprawy te przekraczały jej zakres działania — i jest do tego obowiązana na żądanie Jeneral-Gubernatorstwa lub Komendy obwodowej.

§ 7.

Zakres działania Magistratu.

Zakres dzialania Magistratu obejmuje przeprowadzenie uchwał Rady miejskiej i współudział w administracyi publicznej w miarę ustaw, rozporządzeń Naczelnego Wodza armii lub Jenerał-Gubernatorstwa, oraz każdoczesnych legalnych zarządzeń c. i k. Zarządu wojskowego.

§ 8.

Prawo wyborcze.

Prawo wyborcze zawisłe jest od następujących wymagań:

1. wiek ukończonych 25 lat,
2. płeć męska,
3. korzystanie z pełni praw cywilnych,
4. przynależność państwowa w Królestwie Polskiem,
5. osiedlenie w obrębie miasta conajmniej od roku drzed dniem rozpisania wyborów,
6. nieskazitelność.

Osiedlenia [punkt 5] nie przerywa nieobecność, która została wymuszoną lub stała się potrzebną wskutek wypadków wojennych.

Nieskazitelnym [punk 6] w zrozumieniu tego rozporządzenia jest każdy, kto nie był skazany z powodu zbrodni, z powodu przestępstwa popełnionego z chciwości lub przeciw obyczajności publicznej lub z powodu przekroczenia tego rodzaju. Osoby skazane z powodu zbrodni będą znowu uważane za nieskazitelne z upływem dziesięciu lat, osoby skazane z powodu przestępstwa lub przekroczenia z upływem pięciu lat po odcierpieniu lub prawomocnem darowaniu kary.

Jenerał-Gubernatorstwo może wykluczyć od prawa wyborczego osoby, które naruszają porządek publiczny przez swe nieprzyjazne stanowisko wobec Monarchii austryacko-węgierskiej lub Narodu polskiego, przez działalność agitatorską lub rozsiewanie niepokojących wieści.

§ 9.

Wybieralność.

Wybieralnym jest każdy uprawniony do wyboru, jeżeli włada językiem polskim w słowie i piśmie i ukończył 30. rok życia.

§ 10.

Kurye wyborcze.

Dla wyboru Rady miejskiej będą uprawnieni do wyboru podzielni na pięć kuryi, z których każda wybiera w miastach z ludnością do osiemdziesięciu tysięcy mieszkańców dziesięciu radnych i dziesięciu zastępców, zaś w miastach z ludnością wyżej osiemdziesięciu tysięcy mieszkańców dwunastu radnych i dwunastu zastępców.

I. kurya obejmuje uprawnionych do wyboru, którzy ukonczyli szkołę wyższą i zajmują stanowisko zawodowe, odpowiadające temu wykształceniu; rozdział mandatów między przynależnych do poszczególnych, zawodów nastąpi w drodze rozporządzenia Jenerał-Gubernatorstwa;

II. kurya obejmuje uprawnionych do wyboru, którzy trudnią się handlem lub przemysłem;

III. kurya obejmuje uprawnionych do wyboru, którzy są właścicielami posiadłości w obrębie miasta; uprawnioną do wyboru jest dla każdej posiadłości tylko osoba, zapisana w księgach publicznych jako właściciel, jeżeli zaś jest kilku właścicieli, osoba upełnomocniona ze strony reszty właścicieli;

IV. kurya obejmuje uprawnionych do wyboru, którym w ciągu roku przed wyborem przepisano w obrębie miasta podatek mieszkaniowy;

V. kurya obejmuje uprawnionych do wyboru, którzy nie są uprawnieni do wyboru w jednej z poprzednio wymienionych kuryi.

Wyborca, który posiada warunki przynależności do kilku kuryi jest uprawniony do wyboru tylko w kuryi w powyższem wyliczeniu weześniej wymienionej.

§ 11.

Osoby prawne.

Osoby prawne, posiadające warunki przynależności do II. jub III. kuryi [§ 10], są uprawnione do wyboru, jeżeli istnienie ich zostało przyjęte do wiadomości przez c. i k. Zarząd wojskowy i jeżeli mają w obrębie miasta swą siedzibę lub filię; wykonywać prawo wyborcze mogą tylko przez członka swej reprezentacyi, który odpowiada wymaganiom § 8.

§ 12.

Osoby poniżej 25 lat, kobiety i niezdolni do działania.

Osoby które jedynie dla braku wymagań § 8, punkt 1, 2 lub 3, nie byłyby uprawnione do wyboru, mają prawo wyborcze, jeżeli posiadają warunki przynależności do II. lub III. kuryi [§ 10]; wykonywać prawo wyborcze mogą tylko przez zastępcę, który odpowiada wymaganiom § 8.

§ 13.

Okres urzędowania.

Reprezentacya i zarząd miasta [Rada miejska i Magistrat] sprawują swoje urzędy przez trzy lata od dnia ogłoszenia wyniku wyborów.

Zarząd miasta urzęduje dalej po upływie tegoż okresu aż do objęcia urzędowania przez nowy zarząd miasta.

Jenerał-Gubernatorstwo może przed upływem okresu urzędowania rozwiązać reprezentacyę miasta lub usunąć organa zarządu miasta i wyda w tych wypadkach stosowne zarządzenia co do dalszego prowadzenia spraw miejskich.

§ 14.

Ordynacye wyborcze.

Przepisy dotyczące rozpisania i przeprowadzenia wyborów będą wydane w drodze rozporządzenia Jenerał-Gubernatorstwa.

§ 15.

Utrata mandatu i zastępstwo członków.

Urząd członka reprezentacyi miejskiej lub zarządu miejskiego gaśnie przez utratę prawa wyborczego [§ 8].

Jeżeli w czasie okresu urzędowania [§ 13] ubędzie członek reprezentacyi miejskiej przez śmierć lub przez wygaśnięcie albo utratę urzędu wstępuje na jego miejsce zastępca z tej samej kuryi. Porządek wstępowonia zastępców oznaczą ordynacye wyborcze.

Jeżeli ubędzie połowa członków i zastępców w tej samej kuryi, wybiera się na nowo brakującą liczbę członków i zastępców tej kuryi.

Jeżeli w czasie okresu urzędowania [§ 13] ubędzie członek zarządu miejskiego przez śmierć lub przez wygaśnięcie albo utratę urzędu, winna Rada miejska przeprowadzić nowy wybór według § 5.

§ 16.

Język urzędowy.

Językiem urzędowym Rady miejskie, Magistratu i wszystkich ich organów jest język polski.

Wszystkie gminy miejskie muszą jednak na równi przyjmować do załatwiania podania i pisma wystosowane w języku niemieckim.

§ 17.

Prawo karne prezydenta miasta.

Prezydent miasta może za przekroczenia przepisów i zarządzeń, których przeprowadzenie zostało mu przekazane, zamiast Komendanta obwodu zagrażać i nakładać grzywny do pięciuset koron lub kary aresztu do czterech tygodni.

Protokoły z rozpraw karnych i wykazy co do użycia grzywien winien prezydent miasta przekładać Komendzie obwodowej co trzy miesiące.

Prezydent miasta może na podstawie doniesienia organu policyi miejscowej lub c. i k. Zarządu wojskowego wydawać osądy w myśl rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z dnia 19. sierpnia 1915, Nr. 30 Dz. rozp.

Dla prawa karnego prezydenta miasta obowiązują artykuły I, III, IV i V powyższego rozporządzenia.

§ 18.

Przyrzeczenie.

Prezydent miasta, wiceprezydenci i rajcy składają przy objęciu urzędu w ręce Jenerał-Gubernatorstwa lub jego zastępcy przyrzeczenie przez podanie ręki, że będą wiernie spełniać swe

obowiązki, postępować zgodnie z prawem, ustawą i sumieniem i że poświęcą swą pracę dobru powierzonego im ogółu.

Radni miejscy składają takie same przyrzeczenie w ręce przewodniczącego na pierwszem posiedzeniu, w którem biorą udział.

§ 19.

Prawo nadzoru.

Komenda obwodowa czuwa, aby Rada miejska i Magistrat nie przekraczały swego zakresu działania, przestrzegały ściśle ustawowych przepisów i spełniały sumiennie powierzone im zadania.

Jeżeli organa gminy miejskiej nie spełniają swych obowiązków, dopuszczają się naruszenia ustawowych przepisów lub zaniedbują zadania gminy, winna gmina usunąć je — bez względu na to, czy pochodzą z wyboru, czy też zostały zamianowane — i zastąpić przez inne organa. Jeżeli gmina tego nie uczyni, może Jenerał-Gubernatorstwo usunąć każdy organ gminy i poruczyć jego obowiązki organom c. i k. Zarządu wojskowego.

Spełnianie zadań gminy, służących publicznym interesom, może Jenerał-Gubernatorstwo, a w wypadkach nie cierpiących zwłoki Komenda obwodowa, poruczyć każdego czasu organom c. i k. Zarządu wojskowego. Postanowienie to nie ztosuje się do zarządu majątkiem gminy.

§ 20.

Prawo odwołania.

Od każdego zarządzenia Komendy obwodowej, które dotyczy reprezentacyi lub zarządu miasta, służy prawo odwołania do Jenerał-Gubernatorstwa. Odwołanie ma wnieść Magistrat w Komendzie obwodowej w ciągu czternastu dni po doręczeniu zaczepionej rezolucyi lub po wdrożeniu tych kroków, przez które się gmina czuje dotkniętą.

Odwołanie ma o tyle skutek wstrzymujący, o ile interesa publicznie nie wymagają wykonania zaczepionego zarządzenia.

§ 21.

Zarządzenia wykonawcze.

Jenerał-Gubernatorstwo upoważnione jest do wydania wszelkich zarządzeń i rozporządzeń, potrzebnych dla skutecznego przeprowadzenia tego rozporządzenia.

§ 22.

Termin wejścia w życie.

Niniejsze rodporządzenie wchodzi w życie z dniem 1. października 1916.

3.

Rozporządzenie

Naczelnego Wodza armii z 18. sierpnia 1916, Nr. 65 Dz. rozp., dotyczące ordynacyi miejskiej dla trzydziestu czterech miast.

§ 1.

Zakres działania rozporządzenia.

Niniejsza ordynacya miejska obowiązuje dla następujących miejscowości:

Biłgoraj, Busk, Chęciny, Chełm, Chmielnik, Dąbrowa, Dubienka, Działoszyce, Hrubieszów, Janów, Jędrzejów, Końsk, Kozienice, Krasnostaw, Kraśnik, Łęczna, Lubartów, Miechów, Noworadomsk, Olkusz, Opatów, Opoczno, Ostrowiec, Pińczow, Przedbórz, Puławy, Sandomierz, Staszów, Szczebrzeszyn, Szydłowiec, Tomaszów, Włoszczowa, Wierzbnik, Zamość.

Jenerał-Gubernatorstwo może zastosować to rozporządzenie także do innych miejscowości lub wyłączyć z niego niektóre z miejscowości, wymienionych w pierwszym ustępie i podporządkować je ordynacyi miejskiej dla Kielc, Lublina, Piotrkowa i Radomia.

Każda z tych miejscowości tworzy odrędną gminę miejską.

§ 2.

Obszar miasta.

Jeżeli obszar miasta nie jest identyczny z obszarem gminy, oznaczy się go w drodze rozporządzenia Jenerał-Gubernatorstwa.

Jenerał Gubernatorstwo może wyłączyć części wiejskie z obszaru miasta lub rozciągnąć obszar miasta na części innych gmin.

Części gmin, pozostałe po odgraniczeniu obszaru miasta, połączy Jenerał-Gubernatorstwo z innemi gminami lub uzna je jako samoistne gminy.

Przed decyzyą w myśl tego paragrafu należy przesłuchać reprezentacye interesowanych gmin oraz

mężów zaufania tych mieszkańców, których posiadłości gruntowe lub przedsiębiorstwa gospodarskie są przez rozgraniczenie dotknięte.

Ograniczenia publiczno-prawne co do wolności rozporządzania gruntami ukazowymi są uchylone z chwilą, gdy grunta te włączono do obszaru miasta.

§ 3.

Członkowie gminy.

Członkiem gminy miejskiej jest każdy, kto posiada przynależność państwową w Królestwie Polskiem i jest osiadły w obrębie miasta.

Osoby należące do austryacko-węgierskiej lub jednej ze sprzymierzonych sił zbrojnych, tudzież funkcyonaryusze austryacko-węgierskiego Zarządu wojskowego, którzy mają swą siedzibę urzędową w obrębie miasta a nie są członkami gminy, uwolnieni są od wszelkich ciężarów gminnych.

§ 4.

Reprezentacya miejska [Rada miejska].

Gminę miejską reprezentuje Rada miejska.

Rada miejska składa się w miastach z ludnością do dziesięciu tysięcy mieszkańców z dwudziestu czterech, w miastach z ludnością wyżej dziesięciu tysięcy mieszkańców z trzydziestu dwóch radnych. Radnych miejskich wybierają członkowie gminy według postanowień tego rozporządzenia i osobnych ordynacyi wyborczych.

§ 5.

Zarząd miejski (Magistrat).

Gminą miejską zarządza Magistrat.

Magistrat składa się z burmistrza, jego zastępcy i czterech ławników. Członków Magistratu wybiera Rada miejska. Burmistrzem lub jego zastępcą może być wybrany, kto jest wybieralnym w jednem z miast Polski, ławnikiem zaś, kto jest wybieralnym w odnośnem mieście.

Wybór Burmistrza i jego zastępcy podlega zatwierdzieniu Jenerał-Gubernatorstwa.

Burmistrz — a w razie przeszkody z jego strony jego zastępca — jest kierownikiem Magistratu i przewodniczącym Rady miejskiej.

§ 6.

Zakres działania Rady miejskiej.

Zakres działania Rady miejskiej obejmuje pieczę nad gospodarskimi, zdrowotnymi i kulturalnymi interesami gminy, a więc w szczególności zarząd własnego majątku, ochronę i rozwój handlu i życia gospodarskiego, zaopatrzenie ludności w środki żywności i potrzebne artykuły codziennego użytku, sprawy targowe, budownictwo miejskie, urządzanie i utrzymywanie dróg i środków komunikacyjnych, zaopatrzenie we wodę, zakłady dla oświetlenia i odprowadzania nieczystości, asanacyę, urządzanie i utrzymanie szpitali, nadzór nad zdrowotnością, sprawy ubogich, popieranie oświaty ludowej i t. d., łącznie z wykonywaniem policyi miejscowej we wszystkich tych sprawach.

Rada miejska musi w swych uchwałach zachowywać istniejące ustawy, rozporządzenia Naczelnego Wodza armii i Jenerał-Gubernatorstwa oraz legalne zarządzenia c. i k. władz i komend. Pozatem uchwały reprezentacyi miejskiej powzięte w ramach jej zakresu działania, mają pełną moc prawną.

Zatwierdzenia ze strony c. i k. Zarządu Wojskowego wymagają jednak uchwały dotyczące:

a) ułożenia budżetu gminnego,

b) ustalenia planów regulacyi miasta,

c) pozbycia lub obciążenia nieruchomości lub kapitałów,

d) objęcia stałego zobowiązania w wartości wyżej tysiąca koron rocznie,

e) zaprowadzenie opłat gminnych lub innych danin,

f) zastrzeżenia pewnych praw na rzecz gminy [zakłady i przedsiębiorstwa miejskie],

g) wprowadzenia regulaminu dla reprezentacyi miejskiej i zarządu miejskiego oraz unormowania stosunków służbowych organów gminnych.

O zatwierdzeniu decyduje:

Komenda obwodowa w wypadkach punktów a] i b], dalej punktu c], jeżeli wartość przedmiotu pozbytego lub obciążenia nie przekraca kwoty dwudziestu tysięcy koron w ciągu roku, wreście punktu d], jeżeli wartość zobowiązania nie przekracza kwoty pięciu tysięcy koron;

Jeneral-Gubernatorstwo we wszyskich innych wypadkach określonych pod c) do g).

Wszelkie uchwały, na mocy których powstają prawa lub obowiązki dla osób prywatnych, mają być podane do wiadomości Komendy obwodowej i będą opublikowane w sposób zwyczajem miejscowym przyjęty.

Rada miejska może nadto stawiać wnioski lub wydawać opinie we wszelkich sprawach, dotyczących interesów gminy miejskiej — choćby sprawy te przekraczały jej zakres działania — i jest do tego obowiązana na żądanie Jeneral-Gubernatorstwa lub Komendy obwodowej.

§ 7.

Zakres działania Magistratu.

Zakres działania Magistratu obejmuje przeprowadzenie uchwał Rady miejskiej i współudział w administracyi publicznej w miarę ustaw, rozporządzeń Naczelnego Wodza armii lub Jeneral-Gubernatorstwa, oraz każdoczesnych legalnych zarządzeń c. i k. Zarządu wojskowego.

§ 8.

Prawo wyborcze.

Prawo wyborcze zawisłe jest od następujących wymagań:

1. wiek ukończonych 25 lat,
2. płeć męska,
3. korzystanie z pełni praw cywilnych,
4. przynależność państwowa w Królestwie Polskiem,
5. osiedlenie w obrębie miasta conajmniej od roku drzed dniem rozpisania wyborów,
6. nieskazitelność.

Osiedlenia [punkt 5] nie przerywa nieobecność, która została wymuszoną lub stała się potrzebną wskutek wypadków wojennych.

Nieskazitelnym [punk 6] w zrozumieniu tego rozporządzenia jest każdy, kto nie był skazany z powodu zbrodni, z powodu przestępstwa popełnionego z chciwości lub przeciw obyczajności publicznej lub z powodu przekroczenia tego rodzaju. Osoby skazane z powodu zbrodni będą znowu uważane za nieskazitelne z upływem dziesięciu lat, osoby skazane z powodu przestępstwa lub przekroczenia z upływem pięciu lat po odcierpieniu lub prawomocnem darowaniu kary.

Jeneral-Gubernatorstwo może wykluczyć od prawa wyborczego osoby, które naruszają porządek publiczny przez swe nieprzyjazne stanowisko wobec Monarchii austryacko-węgierskiej lub Narodu polskiego, przez działalność agitatorską lub rozsiewanie niepokojących wieści.

§ 9.

Wybieralność.

Wybieralnym jest każdy uprawniony do wyboru, jeżeli włada językiem polskim w słowie i piśmie i ukończył 30. rok życia.

§ 10.

Kurye wyborcze.

Dla wyboru Rady miejskiej będą uprawnieni do wyboru podzielni na cztery kurye, z których każda wybiera w miastach z ludnością do dziesięciu tysięcy mieszkańców sześciu radnych i sześciu zastępców, zaś w miastach z ludnością wyżej dziesięciu tysięcy mieszkańców ośmiu radnych i ośmiu zastępców.

I. kurya obejmuje uprawnionych do wyboru, którzy trudnią się handlem lub przemysłem;

II. kurya obejmuje uprawnionych do wyboru, którzy są właścicielami posiadłości w obrębie miasta; uprawnioną do wyboru jest dla każdej posiadłości tylko osoba, zapisana w księgach publicznych jako właściciel, jeżeli zaś jest kilku właścicieli, osoba upełnomocniona ze strony reszty właścicieli;

III. kurya obejmuje uprawnionych do wyboru, którzy ukończyli szkołę średnią, lub którym w ciągu roku przed wyborem przepisano w obrębie miasta podatek mieszkaniowy;

IV. kurya obejmuje uprawnionych do wyboru, którzy nie są uprawnieni do wyboru w jednej z poprzednio wymienionych kuryi.

Wyborca, który posiada warunki przynależności do kilku kuryi jest uprawniony do wyboru tylko w kuryi w powyższem wyliczeniu wcześniej wymienionej.

§ 11.

Osoby prawne.

Osoby prawne, posiadające warunki przynależności do I. lub II. kuryi [§ 10], są uprawnione do wyboru, jeżeli istnienie ich zostało przyjęte do wiadomości przez c. i k. Zarząd wojskowy i jeżeli mają w obrębie miasta swą siedzibę lub filię; wykonywać prawo wyborcze mogą tylko przez członka swej reprezentacyi, który odpowiada wymaganiom § 8.

§ 12.

Osoby poniżej 25 lat, kobiety i niezdolni do działania.

Osoby, które jedynie dla braku wymagań § 8, punkt 1, 2 lub 3, nie byłyby uprawnione do wyboru, mają prawo wyborcze, jeżeli posiadają warunki przynależności do I. lub II. kuryi [§ 10]; wykonywać prawo wyborcze mogą tylko przez zastępcę, który odpowiada wymaganiom § 8.

§ 13.

Okres urzędowania.

Reprezentacya i zarząd miasta [Rada miejska i Magistrat] sprawują swoje urzędy przez trzy lata od dnia ogłoszenia wyniku wyborów.

Zarząd miasta urzęduje dalej po upływie tegoż okresu aż do objęcia urzędowania przez nowy zarząd miasta.

Jenerał-Gubernatorstwo może przed upływem okresu urzędowania rozwiązać reprezentacyę miasta lub usunąć organa zarządu miasta i wyda w tych wypadkach stosowne zarządzenia co do dalszego prowadzenia spraw miejskich.

§ 14.

Piewrsze ustanowienie reprezentacyi miejskiej, ordynacye wyborcze.

Przy pierwszem ustanowieniu reprezentacyi miejskiej mianuje radnych miejskich i zastępców Komenda obwodowa na przeciąg jednego roku. Rada miejska wybiera na czas swego urzędowania członków Magistratu według ustanowień § 5.

Jenerał-Gubernatorstwo może w niektórych lub we wszystkich miastach zarządzić przeprowadzenie pierwszych wyborów i objęcię urzędowania przez reprezentacyę miasta z wyborów także przed upływem terminu określonego w pierwszym ustępie.

Przepisy dotyczące rozpisania i przeprowadzenia wyborów będą wydane w drodze rozporządzenia Jenerał-Gubernatorstwa.

§ 15.

Utrata mandatu i zastępstwo członków.

Urząd członka reprezentacyi miejskiej lub zarządu miejskiego gaśnie przez utratę prawa wyborczego [§ 8].

Jeżeli w czasie okresu urzędowania [§ 13 lub § 14] ubędzie członek reprezentacyi miejskiej przez śmierć lub przez wygaśnięcie albo utratę urzędu wstępuje na jego miejsce zastępca z tej samej kuryi. Porządek wstępowania zastępców oznaczą ordynacye wyborcze.

Jeżeli ubędzie połowa członków i zastępców w tej samej kuryi, wybiera się na nowo brakującą liczbę członków i zastępców w tej kuryi.

Jeżeli w czasie okresu urzędowania [§ 13 lub § 14] ubędzie członek zarządu miejskiego przez śmierć lub przez wygaśnięcie albo utratę urzędu, winna Rada miejska przeprowadzić nowy wybór według § 5.

§ 16.

Język urzędowy.

Językiem urzędowym Rady miejskiej, Magistratu i wszystkich ich organów jest język polski.

Wszystkie gminy miejskie muszą jednak na równi przyjmować do załatwiania podania i pisma wystosowane w języku niemieckim, gminy miejskiej w obwodach chełmskim, hrubieszowskim i tomaszowskim nadto podania i pisma wystosowane w języku ukraińskim.

§ 17.

Prawo karne burmistrza.

Burmistrz może za przekroczenia przepisów i zarządzeń, których przeprowadzenie zostało mu przekazane, zamiast Komendanta obwodu zagrażać i nakładać grzywny do dwustu koron lub kary aresztu do czternastu dni.

Protokoły z rozpraw karnych i wykazy co do użycia grzywien winien burmistrz przekładać Komendzie obwodowej co trzy miesiące.

Burmistrz może na podstawie doniesienia organu policyi miejscowej lub c. i k. Zarządu woj-

skowego wydawać osądy w myśl rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z dnia 19. sierpnia 1915, Nr. 30 Dz. rozp.

Dla prawa karnego burmistrza obowiązują artykuły I, III, IV i V powyższego rozporządzenia.

§ 18.

Przyrzeczenie.

Burmistrz, jego zastępca i ławnicy składają przy objęciu urzędu w ręce Komendanta obwodu lub jego zastępcy przyrzeczenie przez podanie ręki, że będą wiernie spełniać swe obowiązki, postępować zgodnie z prawem, ustawą i sumieniem i że poświęcą swą pracę dobru powierzonego im ogółu.

Radni miejscy składają takie same przyrzeczenie w ręce przewodniczącego na pierwszem posiedzeniu, w którem biorą udział.

§ 19.

Prawo nadzoru.

Komenda obwodowa czuwa, aby Rada miejska i Magistrat nie przekraczały swego zakresu działania, przestrzegały ściśle ustawowych przepisów i spełniały sumiennie powierzone im zadania.

Jeżeli organa gminy miejskiej nie spełniają swych obowiązków, dopuszczają się naruszenia ustawowych przepisów lub zaniedbują zadania gminy, winna gmina usunąć je — bez względu na to, czy pochodzą z wyboru, czy też zostały zamianowane — i zastąpić przez inne organa.

Jeżeli gmina tego nie uczyni, może Jenerał-Gubernatorstwo usunąć burmistrza lub jego zastępcę, Komenda obwodowa zaś inne organa gminy i poruczyć ich obowiązki organom c. i k. Zarządu wojskowego.

Spełnianie zadań gminy, służących publicznym interesom, może Jenerał-Gubernatorstwo, a w wypadkach nie cierpiących zwłoki Komenda obwodowa, poruczyć każdego czasu organom c. i k. Zarządu wojskowego. Postanowienie to nie stosuje się do zarządu majątkiem gminy.

§ 20.

Prawo odwołania.

Od każdego zarządzenia Komendy obwodowej, które dotyczy reprezentacyi lub zarządu miasta, służy prawo odwołania do Jenerał-Gubernatorstwa. Odwołanie ma wnieść Magistrat w Komendzie obwodowej w ciągu czternastu dni po doręczeniu zaczepionej rezolucyi lub po wdrożeniu tych kroków, przez które się gmina czuje dotkniętą.

Odwołanie ma o tyle skutek wstrzymujący, o ile interesa publicznie nie wymagają wykonania zaczepionego zarządzenia.

§ 21.

Zarządzenia wykonawcze.

Jenerał-Gubernatorstwo upoważnione jest do wydania wszelkich zarządzeń i rozporządzeń, potrzebnych dla skutecznego przeprowadzenia tego rozporządzenia.

§ 22.

Termin wejścia w życie.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1. października 1916.

Arcyksiążę FRYDERYK, marszałek polny, w. r.

4.

E. Nr. 21.234.

Obwieszczenie.

Obrót makiem.

Rozp. Jen. Gub. wojsk. EV. Nr. 80326 z 7. września 1616.

Na podstawie § 4 i 5 rozporządzenia Naczelnego Wodza z 11 lipca 1916 Nr. 61 [Dziennik rozporządzeń c. i k. Zarządu wojsk. w Polsce cześć XXIII.] zarządzam:

§ 1. Zajęcie:

Wszystek mak, bez względu na to czy pochodzi z własnego nasienia czy też z nasienia otrzymanego od Komendy obwodowej, jest zajęty.

§ 2. Obrót:

Wszelki obrót makiem jest wzbroniony.

§ 3. Odbiór:

Mak będą kupować kupcy legitymowani przez Centralę do zużytkowania zbiorów Jen. Gub. wojsk., a producenci są obowiązani do sprzedaży całego

zapasu maku po cenach ustanowionych w § 4. Nasienia zatrzymać nie wolno.

§ 4. Cena odbioru:

Cena odbioru wynosi 145 Koron za 100 [sto] kg. od stacyi kolejowej wzgl. okrętowej.

§ 5. Postanowienia karne.

Przekroczenia tego rozporządzenia będą karane przez Komendę obwodową po myśli § 10. wspomianego na wstępie rozporządzenia wzgl. stosownie do zakazu wywozu w myśl § 7. Rozporządzenia Nr. 47 z 15. grudnia 1915.

§ 6. Interesa zawarte wbrew zakazowi Moc wsteczna.

Postanowienia §§ 11 i 12 wymienionego na wstępie rozporządzenia dotyczą również i maku.

Ogłoszenie:

Rozporządzenie to należy podać do ogólnej wiadomości w dzienniku urzędowym, przez publiczne plakatowanie oraz w inny sposób praktykowany w danej miejscowości i wchodzi ono w życie z dniem ogłoszenia.

Kupcy, którzy posiadają legtiymacye Centrali do zużytkowania zbiorów w Lublinie, a potwierdzone przez Komendę obwodową, odbiorą równocześnie i te ilości maku, które gminy i właściciele dóbr otrzymali na wiosnę do siewu. Ilości te zostały na wiosnę tylko wypożyczone, dlatego też płacone nie będą.

Kupcy dostaną wykazy wszystkich gmin i właścicieli dóbr, którzy otrzymali nasiona maku i są gminy jakoteż właściciele zobowiązani oddać za pokwitowaniem bezwarunkowo tą samą ilość maku kupcom, z którymi Oddział rolniczy policzy się. W ten sposób zostanie załatwioną kwestyą zwrotu nasienia maku ze strony urzędów gminnych i właścicieli dóbr.

Naczelnicy gmin muszą taką samą ilość maku, jaką otrzymali od Komendy obwodowej, mieć w każdej chwili w Urzędzie gminnym gotową do oddania.

Kuk. Feldzeugmeister, m. p.

5.

E. Nr. 21.551.

Obwieszczenie

w sprawie zmiany kursu rubla. ad M. G. G. J. Nr. 18.023.

Podaje się do jaknajszerszej wiadomości, że wskutek Zarządzenia Naczelnego Wodza Armii zmieniony zostaje kurs waluty rosyjskiej, że więc od dnia 1-go Września b. r. ma mieć rubel srebrny czy papierowy wartość 2 K. 75 h.

Tosamo odnosi się do monety miedzianej i niklowej.

Równocześnie ustanowiło Niemieckie Najw. dowództwo Armii i Szef Administracyi w Warszawie nowy kurs dla rubla papierowego i srebrngo, który wynosi 1 Markę 90 pfen.

W tym kierunku zostaje przeto zmienione tutejsze, w dzien. Urzęd Nr. 14 p. 4 zgłoszone Obwieszczenie w sprawie waluty w Polsce.

6.

E. Nr. 20.213.

Obwieszczenie

w sprawie zażądania i używania psów policyjnych.

Na podstawie rozporz. c. i k. Jen. Zarządu Wojsk w Lublinie IX Nr. 62.073|16 została otwartą w Opatowie stacya psów policyjnych, chwilowo dla całego Obwodu Opatowskiego.

W celu objaśnienia co do używania wzgl. zażądania psów policyjnych w wypadku popełnionej zbrodni podaje się do ogólnej wiadomości co następuje:

Pies policyjny może być w służbie bezpieczeństwa używany zarówno do towarzyszenia i do obrony patruli żandarmeryi, jak też jako pies sciśle policyjny albo kryminalny.

Głównym zadaniem psa policyjnego jest służba szukania a to przedewszystkiem tam, gdzie zachodzi potrzeba brakujący człowiekowi zmysł śledzenia uzupełnić względnie zmysł węchu zastąpić takim zmysłem, które tylko psy posiadają.

Pies policyjny wzgl. kryminalny nie może jednak bezwzględnie we wszystkich zbrodniczych wy-

padkach do współdziałania być użyty; przedewszystkiem może on tylko być użyty w wypadkach napaści na osoby lub własność a to tylko w tenczas, jeżeli na podstawie pozostawionych przez zbrodniarza rzeczy lub śladów nóg można mieć nadzieję odpowiedniego skutku. Właściwy człowiekowi odór, który się wytwarza przez łatwo rozkładający się kwas tłuszczowy ludzkiego potu, jest tak lotny, że on nawet przez psa, który ma bardzo delikatne nerwy powonienia, nie może być długo utrzymany. Utrzymanie się śladu zależnie jest bardzo często od temperatury i stanu pogody, wogóle ślad nie utrzymuje się dłużej jak 18 godzin, jakkolwiek w niektórych wypadkach stwierdzonym zostało, że ślad zbrodniarza jeszcze po 60 godzinach mógł być przez psa podjęty i śledzony.

Dlatego tylko wtenczas można mieć nadzieję, że robota psa będzie miała oczekiwany skutek, jeżeli z jednej strony pies o ile możności jak najprędzej na ślad zostanie puszczony, i jeżeli z drugiej strony korzystne są warunki pogody, które wstrzymują ułatwienia się części składowych potu, stanowiących właśnie ślad.

Do wielu niebezpieczeństw, które ze strony pogody grożą zatarciu śladu, przyłączają się jeszcze i inne, które sam człowiek stwarza: zniszczenie śladu przez chodzenie, przez co ślad tak skutecznie zostaje przykryty, że nawet wobec zresztą korzystnych warunków, pies śladu odszukać nie może. Z tą trudnością musi się zawsze liczyć kierownik psa; trudność ta wzmaga się jednak niezmiernie, jeżeli duża ilość osób przybędzie na miejsce czynu. Im większą jest popełniona zbrodnia, tem więcej ludzi się schodzi, i tem więcej, w sposób zupełnie nierozważny zniszczony zostaje ślad. Dlatego jest rzeczą niezbędnie konieczną dla udania się pogoni, aby miejsce czynu w bardzo dużym okręgu było zamknięte, aby niedozwolono zbierania się ciekawych, i aby przybycie psa policyjnego nie było wiadomem.

Zażądanie psa policyjnego przez Władze, Komendy i Żandarmeryę z poza Obwodu Opatowskiego, może nastąpić tylko w bardzo ważnych wypadkach.

W razie potrzeby należy psa policyjnego zażądać telefonicznie, telegraficznie lub przez osobnego posłańca w c. i k. Posterunku Żandarmeryi w Opatowie, podając krótko wypadek, który zaszedł.

Pies policyjny może być puszczony na ślad tylko w bardzo ciężkich wypadkach i tylko pod następującymi warunkami:

A] Skoro zostanie odkrytą większa zbrodnia i jeżeli można przypuszczać, że albo sam złoczyńca, albo przedmioty będące z jego czynu w połączeniu, znajdują się w najbliższym okręgu miejsca czynu, ma obowiązek dotyczący posterunek Żandarmeryi, prosić telefonicznie, telegraficznie lub przez posłańca o wysłanie psa policyjnego, podając o ile możności jak najdokładniej miejsce, sposób i czas spełnienia zbrodni.

B] Miejsce zbrodni musi być o ile możności w jak najdalszym okręgu zamknięte. Jeżeli to jest dom, to nie wolno nikomu bliżać się do drzwi albo okień, przez które zbrodniarz mógłby był uciec.

C] Jeżeli przez zbrodniarza pozostawione zostały na miejscu czynu przedmioty, to przedmioty te nie mają być ruszane. Przedewszystkiem zwrócić trzeba uwagę na ewentualne ślady nóg zbrodniarza, które należy w takim razie odgraniczyć w dosyć dużej szerokości przez rozciągnięcie sznórków, nawiązanych na kołkach. Nakładanie desek lub skrzyń na te ślady należy unikać, gdyż na przedmiotach tych znajdują się cząstki obcego odoru, a surowe drzewo absorbuje przytem ten odór.

D] Najdokładnie należy spisać wszystkie zeznania odkrywcy zbrodni jak również i osób, które były czynne na miejscu zbrodni jeszcze przed przybyciem psa policyjnego i podać je kierownikowi psa.

E] Zażądanie psa policyjnego ma być trzymane w ścisłej tajemnicy, aby przeszkodzić zbieraniu się ciekawych, które tylko przeszkadzają w pracy psa.

Prośby przedłożone ze strony prywatnej o wysłanie psa policyjnego nie będą przez stacyę psa uwzględnione; psa policyjnego mogą zażądać tylko Komendy Obw. (Sądy Kom. Obw.) lub posterunki żandarmeryi. Koszta dotyczące ponosi skarb państwa.

Jeżeli to jest możliwem, to powinna patrula posterunku rekwirującego psa przybyć po kierownika psa i jemu towarzyszyć.

W celu jak najszybszego dostanienie psa na miejsce czynu, można użyć kolej, pociągów pospiesznych, a jeżeli by kolej nie można było użyć, dozwolona jest wzięcie podwody. Koszta dotyczące ponosi skarb państwa.

E. Nr. 20.050|16.

7.

Obwieszczenie

w sprawie wyprawy surowych skór na rzemienie.

Według rozprz. c. i k. Jener. Zarządu Wojskowego w Lublinie z dnia 21. VIII 1916 I. Nr. 16.666|16 nie może być nikomu udzielone pozwolenie na wyprawę surowych skór na rzemień, lub reporowania upręży końskiej.

Jeżeli kto rzemienia potrzebuje, to powinien o pozwolenie do zakupna tegoż zwrócić się w drodze Centrali dla towarów surowych przy c. i k. Jen. Zarządzie Wojskowym w Lublinie, do Urzędu odbioru skór w Radomiu. Przytem należy podać szerokość długość rzemienia.

Proszącemu zostanie po stwierdzeniu uzasadnionej konieczności natychmiast wydane pozwolenie na odpowiednią ilość.

E. Nr. 20.661|16

8.

Ostrzeżenie.

W uzupełnieniu rozp. J. G. w Nr. 51579, ogłoszonego w dzienniku urzędowym Nr. 17 z sierpnia 1916 gdzie podano wskazówki dla zwalczania śnieci zbożowej zauważa się jeszcze:

Kupna formalina [40o|o formulachyd] niszczy siłę kiełkowania nasienia. Dlatego należy jej używać do zaprawiania [bajcowania] zboża przeciw śnieci tylko w znacznem rozcieńczeniu [1: 100].

W razie zbyt długiego użycia może jednak zaprawa ta zaszkodzić sile kiełkowania nasienia nawet w tak znacznem rozcieńczeniu. Dlatego nie należy nigdy przekraczać przepisanego w odezwie czasu trwania 3 godzin.

W wypadkach, w których ziarna nie można po bajcowaniu bardzo szybko wysuszyć, należy czas suszenia ziarnia wliczyć do przepisanego 3 godzinnego okresu bajcowania, pamiętając, że owe 3 godziny stanowią maximum czasu, przez jaki płyn użyty do bajcowania może działać na ziarno bez szkody.

W wielu wypadkach, mianowicie gdy ziarno jest tylko lekko śniecią zarażone wystarcza znacznie krótszy czas trwania bajcowania — t. j. już około 15 minut.

Wrażliwość różnych odmian zboża na działanie formaliny jest różne. Dlatego zaleca się — o ile czas na to pozwala — zbajcować na próbę małą ilość zboża i przeprowadzić następnie próbę co do siły kiełkowania tego zboża.

O ileby zdolność kiełkowania wskutek bajcowania ucierpiała, należy czas trwania bajcowania odpowiednio skrócić.

9.

Obwieszczenie

w sprawie przyjmowania ochotników do prowizorycznej złużby skarbowej.

W skutek rozporządzenia c. i k. Jeneralnego Zarządu wojskowego w Lublinie podaje sie ponownie do wiadomości, że c. i k. Komenda obwodowa w Opatowie przyjmuje dobrowolnie zgłaszania się mieszkańców okupowago terenu do pomocniczej służby przy straży skarbowej a to po ich poprzedniem wyszkoleniu przy c. i k. Komendzie straży skarbowej.

1] Warunki przyjęcia.

Warukami do przyjęcia pomocniczych sił do służby straży skarbowej w okupowanym kraju są oprócz fizycznego uzdolnienia:

a] władanie polskim językiem w piśmie i słowie [władający językiem niemieckim będą szczególnie uwzględnieni]. Przedłożenie świadectw szkolnych lub innych dokumentów,

b] stosowna inteligencya w stosunku do poruczonej im sfery ałużbowej.

c] nieposzlakowana przeszłość,

d] wiek od 18 do najwyżej 35 lat, w końcu,

e] posiadanie ciepłej derki, ciepłego dobrego obuwia i bielizny które należy ze sobą przynieść.

Małoletni muszą się wykazać piśmiennym zezwoleniem ojca [opiekuna], które musi być potwierdzone przez odnośny urząd gminny.

2) Postanowienie o wynagrodzeniu.

Ludziom tym przyznano wynagrodzenie dzienne w kwocie 5 koron [pięć] na osobę. [Inne należytości nie mogą być przyznane]. Wynagrodzenia dzienne będą im wypłacane co pięć dni z góry z chwilą zgłoszenia się do służby w c. i k. Komendzie straży skarbowej w Lublinie.

O ich umieszczenie i o zdrowe, a tanie wyżywienie, które mają z wnnadgrodzenia dziennego zapłacić, starać się będzie Komenda straży skarbowej.

Zwraca się uwagę na korzystne warunki przyjęcia dla inteligentnch osób pozbawionych zarobku i pracy.

Osoby przyjęte zobowiązują się uroczystem przyrzeczeniem podlegać przez czas służby władzom wojskowym.

Zaniedbanie obowiązków służbowych, nieczyste albo karygodne czyny, będą prócz uwolnienia ze służby—karane na podstawie wojskowego kodeksu karnego.

Wreszcie nadmienia się, że jako umundurowanie dostaną zgłaszający się z zapasów mundurowych Jeneralnego Gubernatorstwa w Lublinie 1 płaszcz, 1 bluzkę, 1 spodnie, 1 czapkę i jedną parę butów.

Podanie wnosić należy najpóźniej do 25. października b. r. w Adjutanturze c. i k. Komendy obwodowej w Opatowie.

10.

Powtórne ogłoszenie

rozporządzenia N. K. A. Op. Nr. 8928

ad M. G. G. B. Präs Nr. 8718|16.

OSTRZEŻENIE!

Z ucieczką jeńców wojennych połączone jest znaczne niebezpieczeństwo na szkodę Armii.

Kto ze świadomością udziela jeńcom wojennym pomocy przy ucieczce, popełnia według § 327 wojskowej ustawy karnej zbrodnie przeciwko sile zbrojnej państwa.

Zbrodnia ta popada sądom doraynym o uznani za winnych tej zbrodni ukazani zostaną śmiercią przez powieszenie.

Ostrzega się zatem każdego pod grozą ustawowych skutków przed ukrywaniem jeńców wojennych jak również osób obcych, (nie jest bowiem wykluczone, że jeńcy i szpiedzy przeważnie posługują się ubraniem cywilnem), przed udzielaniem im mieszkania względnie wskazywaniem im drogi, używaniem ubrań i wszelakiej pomocy dla ułatwienia ucieczki.

11.

Exh. Nr. 2123|Fin
916

Rozporządzenie

c. i k. Jzenerał-Gubernatorstwa wojskowego z dnia 21 lipca 1916 F.A. Nr. 52.814.

Pobór wyższych należytości stemplowych.

W zastosowaniu sankcyonowanej dnia 4. października 1914 uchwał rosyjskiej Rady Ministró w [ros. dzpp. Nr. 307 z 12. listopada 1914 L. 2878] postanawia się po myśli artykułu 48. Konwencyi Hagskiej co następuje:

1) Dotychczasową stałą należytość stemplową w kwocie 1 Rb. 25 k. od arkusza [art. 13 ust. nal. zbiór praw tom V wydanie z r. 1912] podwyższa się na 2 ruble od każdego arkusza.

2. Dotychczasową stałą należytość stemplową w kwocie 75 kop. od arkusza [art. 14 i 15 ust. nal. zbiór praw tom V. wydanie z r. 1912] podwyższa się na 1 rb. od każdego arkusza.

3. Aktową należytość stemplową skali niższej (art. 50, p. 2 ust. nal. pr.-t. V. wyd. z r. 1912) od wymienionych w artykułach 57 i 57|1 ustawy należytościowej (wydanie z r. 1903 i 1912) aktów i dokumentów na każdą sumę ustanawia się na 10 kop. od każdych 100 rb. sumy aktu aż do 10.000 rb. zaś na 1 rb. od każdego 1000 rb. sumy przekraczającej 10.000 rb. przyczem niecałe setki i tysiące rubli za całe mają być liczone.

4. Aktową należytość stemplową skali wyższej od procentowych papierów wartościowych wymienionych w artykule 54 ust. nal. [zb. pr. t. V, wydanie z r. 1903] ustanawia się na 1o|o od wartości tych walorów [art. 37 ust. nal.].

5. Ustępy 21, 27 i 30 art. 13, ustęp 1 artykułu 38, artykuł 45, art. 51|1, 57|1, 60 [wszystkie wedle wydania z r. 1912] i art. 128 ust. nal. (zb. pr. t. V. wydanie z roku 1903) zmienia się w następujący sposób:

Art. 13. Stałej należytości stemplowej w kwocie 2 rb. od każdego arkusza podlegają:

Ustęp. 31. Wypisy [oprócz pierwszych czyli głównych egzemplarzy ust. nal. wyd. z r. 1892 art. 195 i 196] oraz kopie aktów i dokumentów podlegających

procentowej należytości stemplowej, nadto akty protestu zobowiązań pieniężnych, podlegających stemplowi wekslowemu, jeśli opłata od pierwszego czyli głównego wypisu, oryginału, aktu lub dokumentu albo zaprotestowanego zobowiązania pieniężnego nie jest mniejsza od 2 rb.

Ustęp 27. Police asekuracyjne, zastępujące je rachunki lub kwity przy wszelkich ubezpieczeniach (oprócz wskazanych w ustępie 1 artykułu 68 i ustępie 12 art. 69) następnie wszelkie umowy co do ubezpieczenia walorów, akcyi i papierów procentowych, jeśli suma premii osekuracyjnej przewyższa 30 rb., przy ubezpieczeniach zaś od pożaru, jeśli ta suma przewyższa 30 rb. anie przewyższa 400 rb.

Ustęp 30. Świadectwa, bilety i kwity na wkłady pieniężne terminowe i bezterminowe [oprócz wkładów na rachunek bieżący] wydawane przez instytucye kredytowe państwowe, publiczne i prywatne, oraz przez prowadzące operacye bankierskie kantory i prywatne spółki, jeśli suma wkładu jest wyższą od 1000 rb., oraz na wkłady do przechowania [oprócz wkładów na rachunek bieżący], jeśli suma wkładu do przechowania wyższą jest nad 1000 rb. lecz nie wyższa na 2000 rb. Jeśli pomienione świadectwa, bilety i kwity wydawane będą w formie specyalnych książeczek, to opłacie stemplowej podlega każda wpłata do tych książeczek zapisana na sumę ponad 1000 rb., a przy wkładach do przechowania na sumę ponad 1000 rb. lecz nie wyższą jak 2000 rb.

Art. 38. Umowy i zobowiązania przy zawarciu których nie można określić z góry wypadające podług nich sumy n. p. przy dostawie materyałów po cenie umuwionej w takiej ilości, jaka później potrzebną się okaże, przy wykonywaniu robót za dziennem wynagrodzeniem albo od jednostki wyrobów i t. d. podlegają należytości stemplowej wedle następujących zasad:

1. Przy samem zawarciu umowy na nieustaloną przez nią sumę pobiera się od tejże stałą należytość w kwocie 2 rb. [art. 13 ust. 11].

Art. 45. Jeżeli opłata stemplowa, należna od pierwszych albo głównych wypisów od aktów i dokumentów, które podlegają opłacie stemplowej aktowej, albo od protestowanych zobowiązań pieniężnych, podlegającej wekslowej opłacie stemplowej, jest mniejszą jak 2 rb. [art. 13, ust. 21] to następne wypisy i kopie oryginałów aktów i dokumentów oraz akty protestów tych zobowiązań podlegają należytość stemplowej w tej samej wysokości jak pierwsze czyli główne wypisy, oryginały aktów i dokumentów oraz zaprotestowane zobowiązania dłużne.

Art. 51|1. Opłacie stemplowej aktowej skali wyższej we wysokości podanej w art. 50, ustęp 1, lit. a] [wydanie z r. 1912] podlegalą police asekuracyjne ubezpieczeń ogniowych oprócz wzmiankowanych w ustępie 11 art. 69, oraz zastępujące je rachunki lub pokwitowania, jeśli suma premii asekuracyjnej jest wyższą nad 400 rb.

Art. 57|1. Opłacie stemplowej aktowej skali niższej w wysokości wskazanej w stępie 2, art. 50 [wydanie z roku 1912] podlegają wydawane przez instytucye kredytowe państwowe, publiczne i prywatne oraz przez prowadzące operacye bankierskie kantory i spółki prywatne; świadectwa, bilety i pokwitowania na wkłady do przechowania [oprócz wkładów na rachunek bieżący] jeśli suma wkładu do przechowaniajest większą niż 2000 rb. Jeśli wzmiankowane świadectwa, bilety i kwity depozytowe wydawane będą w formie specyalnych książeczek, to stemplem opłaca się każda wpłata do tych książeczek wciągnięta przewyższająca 2000 rb.

Art. 60. Jeśli wartość transakcyi handjowej nie może być chociażby w przybliżeniu określona, to transakcya taka przy samej jej zawarciu podlega stałej należytości stemplowej 2 rb. [art. 13 ust. 11 wydania z r. 1912].

Dodatkowy pobór aktowej należytości i stemplowej od takiej transakcyi podług ustalonej przez jej wykonanie sumy uskutecznia się najpóźniej w ciągu tygodnia po otrzymaniu przez nabywcę ostatniej partyi towaru albo dokumentu stwierdzającego wykonanie transakcyi (rachunku handlowego, notatki dla pamięci, listu handlowego likwidującego stosunek i t.d.).

Przy opłacie należytości dodatkowej potrąca się należytość stemplową uiszczoną przy zawarciu transakcyi:

Art. 128. Dodatkowe uiszczenie należytości stemplowej od aktów i dokumentów wskazanych w poprzednim artykule [127] może być uskutecznione stemplami w sposób ustanowiony w art. 119 przy skasowaniu stempla przez jednego z kontrahentów, jeśli podlegająca opłacie suma nie przenosi w aktach i dokumentach wymienionych w artykułach 60 i 61, 500 rb. a w innych aktach i dokumentach 100 rb.

Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

12.

Uprawianie leczenia zwierząt przez laików.

C. i k. Jen. Gubernatorstwo Wojenne rozporządzeniem z 15. września 1916 H. Nr. 101.301 z powodu wypadku, że konia dotkniętego nosocizną leczył laik i że ten ostatni nie został z tego powodu podany Sądowi do ukarania, podało do wiadomości i zastosowania co następuje:

Według § 220 rosyjskiej ustawy sanitarnej w wydaniu najnowszem, nie wolno nikomu, kto nie posiada dotyczącego dyplomu, wzgl. świadectwa, zajmować się jakąkolwiek gałęzią lekarskiej, względnie weterynarskiej praktyki. Przekroczenia tych postanowień ustawy podlegają ukaraniu przez Sądy.

Ponieważ z powodu leczenia zwierząt przez laików t. j. felczerów, czyścicieli, rakarzy, znachorów i innych, choroby zaraźliwe nie mogą być w sposób należyty zwalczane, będą wszystkie wypadki tego rodzaju leczenia zwierząt, w szczególności leczenie koni podejrzanych o parchy i nosociznę surowo karane.

Wójtowie i Żandarmerja mają wszelkie przekroczenia w tym względzie donieść c. i k. Komendzie obwodowej.

13.

E. Nr. 22.206.

Obwieszczenie

w sprawie dostarczania bydła na rzeź w obwodzie Opatowskim.

Z powodu wielkich trudności połączonych z dostarczaniem bydła w obwodzie Opatowskim co z jednej strony należy przypisać nieudolnej a czasem nawet wręcz nieprawidłowej działalności organów gminnych, z drugiej strony zaś w wielu wypadkach dziwnemu postępowaniu ludności, a chcąc doprowadzić do należytego uskutecznienia postanowionej dostawy bydła zarządzam co następuje:

W każdy 1 i 2 poniedziałek każdego miesiąca odbywać się będzie wolny targ bydła w Ostrowcu zaś w każdą 1 i 2 środę w miesiącu w Opatowie, gdzie nastąpić ma dobrowolne odstawienie bydła według kontyngentu przepisanego poszczególnym gminom.

Przy tej dobrowolnej dostawie bydła płaci się za każdy pud o 1 K. więcej, zarazem sprzedającym wypłaca się należytość na miejscu.

W razie niedostarczenia kontyngentu przepisanego poszczególnym gminom wzgl. w razie braku odpowiedniej ilości, zarządza się niniejszem w każdy 3 poniedziałek w Ostrowcu a w każdą 3 środę w Opatowie targ przymusowy, na który każda gmina która nie dostarczyła przepisanego kontyngentu, bezwarunkowo i na wszelki sposób dostarczyć musi brakującą resztę kontyngentu.

Szczególnie zwraca się uwagę na to, że podczas tych targów przymusowych zapłata za bydło zmniejszoną będzie o 1 K. za pud, przyczem wydawane będą kwity odbiorcze za dostarczone bydło.

Strony zmuszone więc będą zgłosić się po zapłatę do kasy Komendy obwodowej, co często połączone jest z trudnościami. Oprócz tego wypłata nie mogłaby być uskuteczniona w dniu sprzedaży, a to z tego powodu, ponieważ w tych dniach kasa zwykle przez strony jest przepełniona, osoby te muszą więc po należytości swoje dopiero później zgłosić się.

Wreszcie należy zwrócić uwagę na ulgi ogłoszone swego czasu, według których zamiast 225 kg. bydła można dostarczyć 100 kg. masła.

Powyższe ogłoszenie podaje się do wiadomości z następującą uwagą:

Zauważyłem, że mimo mego osobistego pouczenia z okazyi konferencyi wójtów i burmistrzów w Opatowie, wójtowie w sprawie dostawy bydła postępują niesprawiedliwie, bezwzględnie i wprost niemoralne, gdyż często przeznaczają do dostarczenia bydła nie tego gospodarza, który najwięcej bydła posiada, lecz tego, z którym wójt lub sołtys z jakiej kolwiekbądź przyczyny żyje w niezgodzie lub tego, który mu się nie podoba. Natomiast szwagra, kuma lub przyjaciela nie przeznacza on do tego, chociaż tenże ma 6—8 krów w stajni i dotychczas ani jednej sztuki bydła nie dostarczył; z drugiej strony nie uchodzi wiadomości wójtów lub sołtysów, że ci gospodarze za ich wiedzą przemycają krowy do innego obwodu i tam żydom je sprzedają.

Tego rodzaju postępowanie wójtów nie może być dosyć ganione i napiętnowane, ja zaś ukarzę w przyszłości organa gminne nie grzywną, lecz więzieniem oddając ich pod sąd wojenny za nadużycie władzy.

Celem usunięcia tego rodzaju nadużyć oraz jednolitego uregulowania dostawy bydła zarządzam co następuje:

1] Natychmiast po odstawienie miesięcznego kontyngentu powinien wójt zwołać wszystkich sołtysów i w stosunku do stanu bydła w poszczególnych miejscowościach rozdzielić kontyngent na następny miesiąc, i to w tej wysokości jak w poprzednim miesiącu doliczając do tego małą rezerwę. Dostarczenie bydła powinien wójt poruczyć sołtysom.

2] Sołtys udaje się więc do swej wsi i zwołuje wszystkich gospodarzy, posiadających bydło, przyczem w stosunku do stanu bydła naznacza tych gospodarze którzy przyczynić się mają do dostarczenia kontyngentu. Przy tej sposobności należy pominąć tych, którzy przy ostatniej dostawie dostarczyli bydło [krowy lub świnie] a w pierwszym rzędzie zaś tych, którzy wogóle niczego nie dostarczyli a więcej posiadają niż jedną krowę.

Także i na to trzeba mieć wzgląd, że, jeżeli jeden gospodarz posiada 2 krowy i nie ma żadnego konia, drugi zaś ma 2 krowy i konia, tylko od tego ostatniego może być wziętą jedna sztuka, bo pierwszy potrzebuje swych krów do uprawy roli.

Ponieważ zdarzyły się wypadki, że rolnicy celem uniknięcia rekwizycyi bydła cały swój żywy inwentarz z wyjątkiem jednej krowy tajemnie wywieźli i sprzedali, to należy tym gospodarzom zabrać i ostatnią krowę, co już zarządziłem w obwieszczeniu nie dawno temu ogłoszonem. Takiemu gospodarzowi mogłoby być to darowane ale tylko pod warunkiem, że on zobowiąże się kupić odpowiednią dobrze żywioną sztukę bydła i oddać ją przy następnym targu do dyspozycyi Komendy obwodowej.

3] Gdy już kontyngent w myśl wskazówek powyżej przytoczonych ostatecznie będzie ustalony, winien sołtys pod nadzorem wójta postarać się o to, aby kontyngent ten jak już wyżej wspomniałem sprowadzono na targ dobrowolny do Ostrowca względnie Opatowa. Jeżeli ktoś z rolników uchyli się od tego zarządzenia wójta lub sołtysa, powinien odnośny organ gminny, który wypadek ten zauważył, donieść o tem odpowiedniemu posterunkówi żandarmeryi. Posterunek żandarmeryi ma czuwać nad tem, ab odnośny gospodarzy odstawił bydło swoje w 3. poniedżałek do Ostrowca lub w 3. środę w miesiącu do Opatowa i powinien to bezwarunkowo uskutecznić nawet przy zastosowaniu przemocy.

4] Po ukończonej dostawie miesięcznej winien sołtys donieść o tem wójtowi a mianowicie podając kto z rolników dostarczył miesięczny kontyngent i w jakiej ilości [w pudach] bydło to dostarczono. Daty te należy wciągnąć do spisu, ażeby można było w każdej chwili skonstatować, kto dostarczył bydto na rzeź i ile dostarczono.

Wreszcie zaznaczam, że nie można od wójtów wymagać by osobiście dostarczyli cały kontyngent wyznaczony na gminę i to dlatego, że sołtysi nie spełnili swego obowiązku. Jeżeli sołtys przepisany kontyngent w pierwszej połowie miesiącu, a wiec na targ dobrowolny nie dostawił i nie jest w stanie podać winnych wówczas będzie pociągnięty do odpowiedzialności. Gospodarze zaś, którzy dowiedziawszy się na zgromadzeniu u sołtysa o majacej być przez nich dostarczonej ilości bydła tegoż kontyngentu nie dostarczyli, karani będą najostrzejszą grzywną lub aresztem, co jednak nie uwalnia ich od dostarczenia bydła.

Wzywam więc żandarmeryi, straż skarbowa wójtów i sołtysów aby ludność dokładnie pouczono o powyżej opisanym sposobie dostarczenia bydła na rzeź i oczekuję, że dostarczania bydła w przyszłości odbywać się będzie bez przeszkody i trudności.

Wzywam również ludność, by uzasadnione skargi na sołtysów i wójtów bezwłocznie przedstawiała odnośnemu posterunkowi żandarmeryi, który obowiązany jest przyjąć skargę te do wiadomości, zarządzić śledztwo i jeżeli podział kontyngentu nie był uskuteczniony w myśl powyższego zarządzenia bezzwłocznie znieść ten podział i zarządzić dostarczenie odpowiedniej ilości bydła przez innego gospodarza. Gdyby żandarmerya zauważyła że niesłuszny sposób postępowania przy podziale kontyngentu powtarza się u odnośnego sołtysa, wówczas winna donieść o tem nadużyciu władzy c. i k. Komendzie obwodowej.

14.

E. Nr. 22.109.

Ogłoszenie

w sprawie współdziałania ludności przy strzeżeniu wartości prywatnej.

W ostatnich czasach zrobiono wielokrotnie spostrzeżenia, że tutejsze rozliczne zarządzenia zdążające do zabezpieczenia ludności obwodu przed kradzieżami podpalaniem oraz napadami rabunkowymi, nie są w zupełności przestrzegane. Odnosi się to w szczególności do zarządzenia tutejszego w sprawie warty nocnej (dziennik urzędowy Nr. 3|16) dozorowania przewodów telegraficznych i telefonicznych (dziennik urzędowy Nr. 7|16) oraz tłumienia bandytyzmu (dziennik urzędowy Nr. 6|15).

Bandytyzm, który w zastraszający sposób grasował w tutejszym powiecie ustał prawie zapełnie, ludność doznała ulgi, co zawdzięczyć należy surowemu karaniu bandytów, natomiast wypadki mniejszych kradzieży, podpalań mnożą się dalej specyalnie tam gdzie naczelnicy gmin i sołtysi nie stosują dokładnie tutejsze zarządzenia, gdyż tam gdzie wójtowie i sołtysi przestrzegają wydane zarządzenia, wypadki nawet drobnych kradzieży ustały.

Największą winę ponoszą wartownicy nocni, którzy wielokrotnie przychwyceni zostali na spaniu a pociągnięci do odpowiedzialności tłumaczyli się tem, że po całodziennej ciężkiej pracy nie są w stanie nocnej służby wartowniczej wypełniać. Tłumaczenie to jest zrozumiałem, dlatego gminy muszą uregulować wartę nocną w ten sposób, aby wartownicy mieniali się kolejno co dwie a najwyżej co trzy godziny, a wówczas cel będzie osiągniętym. Gdyby podobne uregulowanie warty nocnej okazało się w gminach niemożliwem, wówczas polecam Zwierzchnościom gminnym, aby wynajęły w tym celu specyalnych ludzi, którzyby po całodziennym odpoczynku zdolni byli do pełnienia służby nocą.

Całej winy z powodu powtarzających się wywypadków kradzieży i t. p. nie można kłaść na barki naczelników gmin i wartowników, gdyż winę tego ponosi w znacznej mierze i ludność sama, która swego dobra nie umie należycie strzedz.

Wskazanem jest, aby Naczelnicy gmin pouczyli ludność, że domy ich i budynki gospodarcze powinny być tak na wypadek wydalenia się z domu jako też i na noc zamykane, gdyż poczyniono spostrzeżenia, że ludność dobytku swego nie zamyka i w ten sposób ułatwia rozmaitym indywiduom ich rzemiosło.

Co do bandytyzmu to faktem jest, że tenże ustał a zasługą w tem w znacznej mierze i ludności samej, która wydatnie współdziałała przy tropieniu i schwytaniu tychże i dziś — wskutek tego każdy mieszkaniec obwodu może być pewnym że jadąc czy idąc drogą publiczną nie będzie napadnięty.

Między ludem krążyły werzye, że zdradzony bandyta każdą zdradę pomści krwawo; to jednakże jak uczy doświadczenie okazało się bajką, gdyż notorycznie znanem jest, że tego rodzaju indywidyumu nie ma natyle odwagi, aby wystąpić przeciwko prawemu człowiekowi, wypełniającemu swój obywatelski obowiązek.

W ostatnich czasach zdarzył się wypadek, że domostwo gospodarza, który udzielił bandytom schronienia, uległo zupełnemu zniszczeniu przez pożar pozostały z powodu wymiany strzałów między żandarmeryą a bandytami, wskutek czego gospodarz ten został kompletnie zrujnowanym a prócz tego za przechowywanie bandytow zasądzonym na ciężką karę więzienia,

Niech wypadek ten będzie przestrogą dla innych ludzi i niechże żadnymi groźbami nie dadzą się skłonić do dawania schronienia bandytom, gdyż Zarząd wojskowy posiada dosyć środków, aby spokojnych mieszkańców ochronił przed wszelkiem gwałtem.

Wójtom i sołtysom przypominam ponownie tutejsze zarządzenia zwracam im równocześnie uwagę, że zarządzenia te tak długo pozostają w mocy, dopokąd nie zostaną cofnięte, a cofnięte będą mogly być wówczas, gdy nabiorę przekonania, iż są zbyteczne.

Niniejsze rozporządzenie należy natychmiast podać do publicznej wiadomości w sposób tam praktykowany.

15.

Obwieszczenie

w sprawie zużytkowania roślin miejscowych jako jarzyny.

ad M. G. G. I Nr. 12.223/16.

Pomiędzy krajowymi roślinami znajduje się kilka, które mogą być użyte jako jarzyny. Nie zastąpią one oczywiście nigdy ze względu na zawartość pokarmu hodowanych u nas warzyw, ale przydane czasem do prawdziwych jarzyn stanowią zdrowy i pożywny dodatek. Poniżej podaje się krótki opis tych roślin, i najważniejszych ich części porzywnych. Przy zbieraniu roślin trzeba trzymać się tej zasady, aby zbierać te rośliny tylko, które się napewnie zna; z tych względów właśnie opuszczono kilka roślin, które latwo mogą być pomięszane z roślinami mniej pożywnemi albo nawet szkodliwemi. Następnie uważać należy na zbieranie młodych liści. — Większa część przytoczonych roślin napewne będzie ludności znana.

Wskazówek, co do przyrzędzania potraw z tych roślin nie podaje się, zależy to bowiem od miejscowych stosunków w danej okolicy, wystarczy jeżeli się powie, czy dana roślina może być przyrządzona, jako sałata, albo szpinak.

1. Dziki szpinak

(nazwa ludowa języczki).

Roślina wysoka na 15 do 60 cm., wyglądająca

jak trochę przyprószona mąką, bardzo mało, albo wcale nie rozgałęziona. kwiaty całkiem niewidoczne. Znachodzi się począwszy od wiosny aż do lata na drogach wiejskich, stajniach, śmieciach, szczególnie występuje często w Alpach. Liście jej mogą być użyte jako szpinak w jarzynie albo w zupie.

2. Pokrzywa.

Roślina wysoka 3 do 15 cm. Ładyga czterokanciasta, pojedyncza. owłosiona, kwiat niewidoczny, ukryty w łusce. Bardzo rozmnożona w żywopłotach, w ogrodzeniach nad brzegami strumyków, rzadziej w lasach i na łąkach. Rośnie od wiosny do lata.

Liście gotuje się jako szpinak, piekące włosy tracą swoje działanie podczas gotowania. Ponieważ łodyga tej rośliny daje nam dobre włókna, które mogą być użyte jako dodatek do włokień lnianych lub bawełnianych należy uważać, aby przy zbieraniu liści łodyg nie niszczyć.

3. Lwi ząb

(nazwa ludowa mleczak, majiczek krówka).

Liście całkiem gołe, albo trochę owłosione trwarzą rozetę w formie zmiennej. Łodyga bez liści, w środku dęta tworzy żółty kwiatostan, o przekroju 20 do 40 m/m. Kwiatostan ten podczas niepogody jest zamknięty. Roślina powszechna na łąkach i polach, kwitnie głównie od kwietnia do lipca, w górzystych okolicach także późnej. Młode listki używa się jako szpinak albo salata, do tej ostatnej nadają się liście zwiednięte, które w tym celu utrzyma się przez kilka dni pod deską.

4. Szczaw.

Roślina wielka od 30 do 100 cm. na wszystkich częściach goła, albo lekko pokryre włosem. Liście tępe elipsowate rozżyłkowate. Smak ich w świeżym stanie kwaśny. Liście przy ładydze przycięte, kwiaty ukryte w łustkach. Występuje bardzo często na mokrych łąkach i polach, w krzakach szczególnie na wiosnę i w początkach lata. Używać można liści jako szpinaku lub salaty. Podobny do niego jest mały szczaw spotykany na suchych i piasczystych miejscach o użytku również podobnym.

5. Rzerzucha słodka.

Roślina długa na 20 cm. do 50 cm. cała goła czołgająca się po ziemi lub w wodzie. Liście pierzaste dwu do siedmiu parzyste, kwiaty białe. Rośnie w rowach, potokach, także w okolicach górzystych. W niektórych okolicach ulubiona salata; przed użyciem dobrze wymyć, octu nie trzeba dodawać.

6. Kapusta pieniąca.

Łodyga wysoka 15 do 30 cm. Liście pierzaste, kwiaty białe albo fioletowe. Bardzo rozpowszechniona w ogrodach owocowych i na łąkach bezpośrednio nad wodami, kwitnie od kwietnia do maje.

7. Rzerzucha zimowa.

Lodyga wysoka od 20 do 40 cm, [ziele barbarowe]. Liście o długich ogonkach pojedynczo albo parami na łodydze występujące. Kwiaty wydają jagody złotożółte. Rośnie na miejscach wilgotnych na łąkach, rowach i t. p. kwitnie w kwietniu i maju.

8. Kapusta łyżkowata.

Ladyga wysoka na 20 do 30 cm. trzymająca się prosto, przy ziemi ulistniona. Listki dolne okrągłowate, listki przy łodydze małe, wszystkie liście są świecące i jasno zielone. Kwiaty białe wydają jagody. Rośnie na łąkach wilgotnych, gdzie dużo mechu.

Na końcu zwraca się uwagę, że młode krzaczki dzikiego chmielu mogą być użyte podobnie jak szparagi, a bulwy „laski Arona“ [arum maculatium] mogą być użyte w stanie upieczonym [w świeżym trucizna] podobna jak pieczone ziemniaki, lub kasztany.

16.

Ex Nr. 22205

Obwieszczenie

w sprawie wnoszenia niesłusznych skarg i zażaleń przeciw Wójtom i Sołtysom.

Mnożą się ciągle wypadki że c. i k. Komenda obwodowa otrzymuje skargi i zażalenia na Wójtów i Sołtysów przeciwko ich rzekomo niesprawiedliwemu postępowaniu. Wójtowie i sołtysi bywają oskarżani i podejrzani, jakoby wykonywali swój urząd stronniczo, kierując się rozmaitemi osobistemi względami. W skargach tych żąda się usunięcia tych ludzi z ich stanowisk i zastąpienia ich innemi.

Wdrożone na podstawie tych doniesień śledztwa wykazały w większej części zupełny brak dowodów w tych skargach. Doniesienia stanowiły tylko akt nienawiści do kierujących organów, albo też przedkładane były z tego względu, że osobiste jakieś za-

miary piszącego skargę nie zostały przez Wójtów i Sołtysów uwzględnione.

Ostrzegam ludność przed takiemi podejrzeniami, które podkopują tylko i osłabiają zapał do pracy społecznej. Ludzie, którzy poświęcają siły swoje dla dobra bublicznego tracą przez to ochotę do dalszej pracy, która im gorzknieje. Byłoby to zgubą dla ludności.

Komenda obwodowa w przeciwieństwie stara się aby ludzi kochających pracę podnosić i popierać, ponieważ dzisiaj bardzo trudno o takich ludzi.

Na przyszłość będę w wypadkach, gdzie rozchodzić się będzie o niesłuszne skargi, postępować jak najostrzej i będę nakładał na ludzi, ktyrzy trudnić się będą pisaniem takich skarg dotkliwe kary.

Z drugiej strony jednak, jeżell się wykaże, że zażalenie jest słuszne i wójt lub sołtys obchodzić się mieli niesprawiedliwie z ludźmi, będę używać jak najostrzejszych środków. Winnych w tym wypadku nie będę skazywał na grzywnę lub areszt tylko oddam ich do sądzenia przeciwko nadużywaniu władzy sądowi wojskowemu.

17.

Obwieszczenie

w sprawie otwarcia stacyi kolejowej Jasice dla pełnego ruchu osobowego, towarowego i pakunkowego.

ad M.G.G. V. Nr. 63085/16.

Dnia 1. września 1916 została otwartą stacya kolejowa Jasice na linii Skarzysko-Nadbrzezie dla pełnego ruchu osobowego, towarowego i pakunkowego.

Oddalenia od tejże stacyi do stacyi sąsiednich wynoszą:

Jasice – Ćmielów 8 km.

Jasice – Jakubowice 6 km.

C. i k. Komendant Obwodu:

Fehmel, pułkownik, w. r.